

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri ve Dersten Beklentileri*

Reasons And Expectations of University Students to Choose Entrepreneurship Course

Mehmet MARANGOZ**

Zehra TAYÇU DOLU***

DOI: <https://doi.org/10.25204/iktisad.947015>

Öz

Makale Bilgileri

Makale Türü:
Araştırma
Makalesi

Geliş Tarihi:
02.06.2021

Kabul Tarihi:
06.11.2021

© 2022 İKTİSAD
Tüm hakları
saklıdır.

Çalışmanın amacı, öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerinin ve girişimcilik dersinden beklentilerinin öğrenilmesidir. Araştırma anket yöntemi kullanılarak yapılmış olup basit tesadüfî örnekleme yöntemi ve 527 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenleri; ders ile ilgili nedenler, öğretim elemanı ile ilgili nedenler, çevre etkisi ile ilgili nedenler, ders seçme sistemi ile ilgili nedenler, ders geçmeye ilişkin nedenler ve diğer nedenler olarak belirlenmiştir. Girişimcilik dersinden beklentiler ise kişisel gelişime ilişkin beklentiler, öğretim elemanından beklentiler ve ders geçmeye ilişkin beklentiler şeklindedir. Ayrıca öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenleri ve dersten beklentilerinin cinsiyet, gelir durumu ve dersi veren öğretim elemanının unvanına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerinden olan; ders ile ilgili, ders seçme sistemi ile ilgili ve ders geçmeye ilişkin nedenleri cinsiyete göre; ders ile ilgili, çevre etkisi ile ilgili ve ders seçme sistemi ile ilgili nedenlerin gelire göre; ders ile ilgili, öğretim elemanı ile ilgili, çevre etkisi ile ilgili ve diğer nedenlerin, dersi veren öğretim elemanının unvanına göre farklılık göstermektedir. Öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentileri ise cinsiyete göre tüm faktörlerin ve dersi veren öğretim elemanının unvanına göre kişisel gelişim ile ilgili beklentiler ve öğretim elemanından beklentiler faktörleri farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, girişimcilik dersi, girişimcilik dersini seçme nedenleri, girişimcilik dersinden beklentiler.

Abstract

Article Info

Paper Type:
Research Paper

Received:
02.06.2021

Accepted:
06.11.2021

© 2022 JEBUPOR
All rights
reserved.

The purpose of the study is to learn the reasons for choosing the entrepreneurship course and the expectations of the entrepreneurship course. The research was conducted using the survey method and was carried out by simple random sampling method and the participation of 527 students. According to the results obtained, the reasons for selecting the student's entrepreneurship course were determined as reasons related to the course, reasons related to the instructor, reasons for environmental impact, reasons related to the course selection system, reasons for passing the course and other reasons. Expectations from the entrepreneurship course are expectations of personal development, expectations from the instructor and expectations of passing the course. In addition, it has been examined whether the students' reasons for choosing the entrepreneurship course and their expectations of the course vary according to the gender, income status and the title of the lecturer. For reasons for choosing the student's entrepreneurship course, for reasons related to the course selection system, and the reasons for passing the course, according to gender; the reasons for the course, the reasons for environmental impact, and the reasons for the course selection system are relative to the title of the lecturer, the reasons for the course, the reasons for the instructor, the environmental impact, and other reasons vary depending on the title of the lecturer. The expectations of the students from the entrepreneurship course vary according to the gender, the expectations of personal development and expectations of the instructor based on the title of all factors and the instructor who teaches the course.

Keywords: Entrepreneurship, entrepreneurship course, reasons for choosing entrepreneurship course, expectations from entrepreneurship class.

Atıf/ to Cite (APA): Marangoz, M. ve Tayçu Dolu, Z. (2022). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik dersini seçme nedenleri ve dersten beklentileri. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 7(17), 104-128

* Bu araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 20/107/03/5 proje numarası ile desteklenmiştir.

** ORCID Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, mehmetmarangoz@mu.edu.tr

*** ORCID Doktora Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, zehrataycu@posta.mu.edu.tr

Extended Abstract

Introduction and Research Questions & Purpose

In our country, within the framework of “Turkey Entrepreneurship Strategy and Action Plan 2013-2018” it is stated that the Ministry of National Education should include Entrepreneurship Trainings within the scope of Formal and Widespread Trainings and increase the effectiveness of the trainings. In universities, entrepreneurship education is given in undergraduate, undergraduate and graduate level courses. Certified training programs are organized by non-governmental organizations and public institutions. Some of the courses taught in universities are compulsory and some are elective courses. In this context, the aim of this study is to learn the reasons why students choose elective entrepreneurship course and the expectations of the students from the course.

Literature Review:

Since literature research is carried out, there is no research on the reasons why students choose entrepreneurship course and their expectations from the course. In this context, Akpan (1986), Stocking and Goldstein (1992), Woolnough (1994), He (2017), Tezcan and Gümüş (2008), Cuning and Alev (2009), Korukçu (2012), Erdem and Genç (2014), Em et al. (2018) has been reviewed. Studies on students’ expectations regarding course selection (Candy et al., 2018; Roscoe et al., 2017; Alauddin et al., 2017) is quite limited. Indigenous studies (Özçakır Sumen and Kesten, 2014; Osmanoglu and Yass are limited in 2018) and are inadequate to determine the expectations regarding the courses selected by the students.

Methodology:

The main mass of the research; Dumlupınar University consists of undergraduate students studying at Pamukkale University, Adnan Menderes University and Mugla Sitki Koçman University who take entrepreneurship course electively. It was calculated that at least 384 people were required to represent the universe of participants who were eligible for the study. The sample consists of 527 students who take entrepreneurship as an elective course in undergraduate education with simple random sampling method. The questionnaire form developed in accordance with the purpose of the research in the development of the data collection tool was created with a large pool of substances with a wide literature review and the questions were adapted in this way. Then 2 academicians who are experts in their fields were taught and the questions that were not understood were corrected. The survey consists of three parts. The first part contains demographic questions (8 questions). In the second part, there are questions that measure the reason for choosing the entrepreneurship course (24 questions), and in the third part there are questions (15 questions) that measure the expectations of the entrepreneurship course.

Results and Conclusions:

According to the research, the reasons why students choose entrepreneurship course; the reasons related to the course, the reasons related to the instructor, the reasons related to the environmental impact, the reasons related to the course selection system, the reasons for passing the course and other reasons. The expectations of the entrepreneurship course consist of expectations from the instructor, expectations about passing the course and expectations related to personal development. In addition, the reasons for the students choice of entrepreneurship course and whether their expectations differ according to gender, income status and the title of the lecturer were also examined. Reasons why students choose entrepreneurship course; the reasons related to the course, the reasons related to the course selection system and the reasons for passing the course vary by gender. The reasons related to the course, the reasons related to the environmental impact and the reasons related to the course selection system also differ according to income. According to the title of the lecturer, the reasons related to the course, the reasons related to the instructor, the reasons related to the environmental impact and other reasons under the heading of the course also differ.

While the expectations of the students from the entrepreneurship course vary according to gender, the expectations related to personal development and expectations factors of the instructor differ according to the title of the instructor.

1. Giriş

Küreselleşmenin etkisinin artması ile birlikte bilgiye erişimin kolaylaşması ve bilgi toplumuna geçiş tüm dünyada girişimciliğin önem kazanmasına neden olmuştur. Girişimcilik tüm dünyada ekonominin itici gücü olarak görülmekte ve bu da girişimcilik araştırmalarının daha da hız kazanmasına neden olmaktadır. Yapılan araştırmaların ana konularından birisi bireyin girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkarılmasında önemli unsurlardan olarak kabul edilen girişimcilik eğitimidir. Girişimcilik eğitiminin öne çıkan bir konu olarak karşımıza çıkmasındaki en önemli sebeplerden biri girişimciliğin, sadece bireysel bazı özelliklerin meydana gelmesiyle değil; aynı zamanda eğitim ve çevrenin de etkisiyle bireye kazandırılabilmesinin farkına varılmasıdır. Girişimciliğin oluşumunda gerekli olan özelliklerin bir kısmını bireysel özelliklerin oluşturduğu bilinen bir gerçektir. Ancak bireysel özelliklerin yanı sıra eğitim yoluyla bireye kazandırılacak olan değerler, bireyde var olan fakat henüz farkına varılmayan özelliklerini ortaya çıkarmasını sağlayacaktır. Bu nedenle eğitimin girişimcilik üzerindeki etkisinin oldukça büyük olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Efeoğlu vd. 2016: 20-21). Bu bağlamda son zamanlarda ulusal ve uluslararası literatürde girişimcilik eğitimi ile ilgili çalışmaların sayısı hızla artmaktadır.

Girişimciliğin öğretilabilir bir kavram olduğu ve bunun içinde eğitimin gerekliliği artık yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı girişimcilik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin girişimcilik dersini seçme nedenleri ve dersten beklentilerinin araştırılmasıdır. Ülkemizde girişimcilik eğitimi farklı boyutları ile araştıran çalışmalar yapılmıştır. Fakat girişimcilik dersini seçimlik ders olarak seçen öğrencilerin bu dersi seçme nedenleri ve dersten beklentileriyle ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Çalışmanın bu yönüyle de değerli olduğu düşünülebilir.

2. Girişimcilik Kavramı

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişle beraber yeni fikirler yaratıp bu fikirleri karlı girişimlere dönüştürmek özellikle gelişmekte olan ülkelerin başlıca hedefi olmuştur. Teknolojik gelişimin yanında rekabet avantajı ve istihdam imkânı yaratması bakımından girişimcilik kavramı ortaçağdan beri pek çok teorisyen ve akademisyenin tanımlamaya çalıştığı bir kavram haline gelmiştir (Marangoz vd., 2014: 77). Farklı disiplinlerde farklı şekillerde tanımlanıyor olsa da girişimcilik tanımında bulunması gereken en önemli unsurlar iş fikri, iş riski ve iş fikrinin işe dönüşmesi unsurlarıdır. Zira makul bir çerçevede düşünülmüş, objektif ve uygulanabilir bir iş fikrinin öngörülebilir ve önenebilir bir risk ile desteklenerek iş fikrinin uygulanabilir hale gelmesi ile girişimcilikten söz edilebilir (Güreşçi, 2014: 24).

Katma değer yaratma, istihdam yaratma, sektörler arası ilişkileri güçlendirme, sosyal fayda ve gelir adaleti sağlama gibi özellikleri ile ülkelerin ekonomik kalkınmalarında ve bireylerin ilerlemelerinde yaratıcı ve yenilikçi girişimler son derece önemlidir (Kalyoncuoğlu vd., 2017: 74; Sönmez ve Toksoy, 2014: 42). Bu faaliyetlerin gerçekleşmesi için ihtiyaç duyulan aktör ise girişimci kavramıdır. Latince “intare” kökünden gelen İngilizce’de “enter” ve “pre” kelimelerinin köklerinin birleşmesi ile oluşan “entrepreneur” ilk girişen, başlayan anlamına gelen girişimci, fırsatları gören, değerlendiren ve bunları uygulayan, pazarlayan ve bunlar için yetenek, zaman, gayret ve değer ayıran kişidir (Korkmaz, 2000: 165; Ulukan, 2001: 7).

Etemad (2004)’e göre girişimcide bulunması gereken bazı özellikler vardır. Bunlar tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Girişimcide Bulunması Gereken Özellikler

1. Kişilik Özellikleri <ul style="list-style-type: none">• Yüksek başarıma isteği• Yüksek hâkimiyet başarısı• Uyumluluk• Belirsizliğe karşı toleranslı• Risk üstlenmeye istekli• Uyum ve esneklik gücü yüksek• Özgüveni yüksek• Fırsatları değerlendirebilen	4. Müteşebbis Davranışları <ul style="list-style-type: none">• Yüksek planlama kabiliyeti• Gözlem gücü yüksek• Taahhüt etme
2. Zamanla Kazanılan Özellikler <ul style="list-style-type: none">• Yüksek iletişim gücü• Yüksek çözüm üretebilme yeteneği• Başarılı kişilerarası ilişki	5. Müteşebbis Oryantasyonu <ul style="list-style-type: none">• Küresel düşünebilme yeteneği• Uluslar arası uyum sağlayabilme
3. Müteşebbis Yönetimi <ul style="list-style-type: none">• Yaratıcı bir vizyon• Planlı büyüme• Planlı rekabet edebilme• Gerekli kaynakları tam zamanında sağlayabilme• Ağ oluşturabilme kabiliyeti• İşletme finansmanı sağlayabilme	6. Girişimsel Sonuçlar <ul style="list-style-type: none">• Bölgesel büyüme ve gelişme• Sermaye yaratma• İstihdam sağlama• Sosyo-ekonomik dinamizm

Kaynak: Etemad, 2004: 18.

Tablo 1’de girişimcide olması gereken karakteristik özellikler kişilik özellikleri, zamanla kazanılan özellikler, müteşebbis yönetimi, müteşebbis davranışları, müteşebbis oryantasyonu ve girişimsel sonuçlar şeklinde açıklanmıştır.

Girişimcilik; ekonomik, sosyal, kültürel, teknolojik, psikolojik kişilik özellikleri ile demografik unsurların bir araya gelmesi ile ortaya çıkar. Bireylerin yüksek girişimcilik motivasyonuna ve ruhuna sahip olmalarında girişimcilik faaliyetlerine isteklilik göstermeleri önemli rol oynar (İşcan ve Kaygın, 2011: 276). Literatür incelendiğinde birçok çalışmada (İpçioğlu ve Taşer, 2009; Korkmaz, 2012; Doğaner ve Altınoğlu, 2010; Dünder ve Ağca, 2007; Bozkurt ve Alparslan, 2013; Kets De Vries, 1977; McClelland, 1961; Timmons, 1994; Marangoz, 2018) girişimcinin özelliklerinden bahsedildiği görülmüştür. Fakat genel kabul gören görüş, girişimci bireylerin üzerinde durulan özelliklerini ortaya koyduktan sonra girişimcilerin psikolojik ve demografik özellikleridir. Demografik özellikler ile girişimcilik; yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, ailede girişimci bulunması ve ailenin gelir seviyesi ile açıklanırken psikolojik faktörler ile girişimcilik; başarıma ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi, belirsizliğe karşı tolerans, kendine güven ve yenilikçiliktir.

Başarma İhtiyacı: McClelland (1961) tarafından ileri sürülen görüş başarıma ihtiyacının girişimcilik davranışlarını etkilediğini ile sürmektedir. Görüşe göre başarıma ihtiyacı, insanları girişimciliğe sevk ederek, bireyleri kontrollü riskleri üstlenmeye yönelterek ve bireylerin problem çözme becerisini geliştirerek amaçların belirlenmesine katkı sağlamaktadır (Hisrich ve Peters, 1998: 70).

Kontrol Odağı: Rotter (1966)’a göre bireyin kontrol odağı içsel ve dışsal olmak üzere iki boyuttadır. İçsel kontrol odağı; bireyin kendi yaşamı ile ilgili olup kontrol gücü bireyin kendisinde olma durumudur. Dışsal kontrol odağı ise, bireyin kendi ile ilişkili olan olaylarda kontrolün kendisi dışında olmasıdır. İçsel kontrol hissine sahip bireyler karar verme konusunda kendilerinden başka bir gücü kabul etmezler. Dışsal kontrol odağına sahip bireyler ise başlarına gelen her olayı kendileri dışında şans ve talih gibi dışsal etkilere kaynaklandığını ileri sürmektedirler.

Risk Alma Eğilimi: Girişimci bireyler diğer insanlara nazaran daha fazla risk alma eğilimi gösterirler. Girişimci katlandığı riski avantaja dönüştürmeli ve ortaya çıkan durumdan maksimum fayda sağlamalıdır (Macko ve Tyszka, 2009: 470).

Belirsizliğe Kaşı Tolerans: Belirsiz durumlarda bilgiyi organize eden bir birey bulunmaktadır. Belirsizliği yönetmek zor olmakla beraber çoğunlukla olumsuz etki yarattığı düşünülmektedir. Bireyin belirsizlik karşısında durumu algılama ve organize etme şekli kişinin belirsizlik toleransını yansıtmaktadır. Belirsizlik toleransına sahip olan birey belirsizlik durumuna meydan okuyarak karşılaştığı belirsizliğin üstesinden gelebilen kişidir. Belirsizliğin üstesinden gelmekten öte kişi belirsizliğe gönüllü olarak yönelme eğilimi göstermektedirler. Bu sebeptendir ki girişimcilik eğilimi olan bireylerin diğerlerinden daha fazla belirsizlik toleransı sergilemeleri beklenen bir durumdur (Dündar ve Ağca, 2007: 128).

Kendine Güven: Arzu edilen amaç ve hedeflere ulaşılabilmesi için girişimcinin kendisine ve donanımına inanması gerekmektedir. Girişimcide bulunan bu his itici bir güç olup bir fikrin faal hale gelmesi girişimci için bulunması gerekli bir histir (İpçioğlu ve Taşer, 2009: 16-17).

Yenilikçilik: Yenilik yaratmak, yaratıcı fikirler, yeni teori, yeni icat ya da yeni bir yöntem biçimi ortaya koymaktır. Girişimci de mevcut olmayı fırsat bilerek yenilikleri ortaya koyan, değer ve refah yaratan bireyler olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım neticesinde girişimci bireyler yenilikçi ruhu taşımaktadır (Arslantaş, 2001: 20).

Girişimciliğin toplumun bütün kesimlerinde yaygınlaşması ancak daha çok kişinin girişimcilik faaliyetinde bulunması ile mümkündür. Bunun için de girişimcilik ekosisteminin işleme ve geliştirilmesi önemlidir. Bu ekosistem içerisinde yeni girişimci bireylerin yetişmesi ve yer almasında ise girişimcilik eğitiminin etkisi büyüktür.

3. Girişimcilik Eğitimi

Girişimcilik, bireyde doğuştan gelen özellikler ve dışsal faktörlerin etkisi ile ortaya çıkmaktadır. Bireyin doğuştan gelen girişimcilik yeteneklerini dışsal faktörlerden aile, arkadaşlar, toplumsal çevre, finansman olanakları, devlet destekleri, teknoloji ve eğitim gibi ekosistem unsurları etkili olmakta fakat tek başına girişimcilik faaliyetleri için doğuştan gelen yetenekler yeterli olmamaktadır (Örücü vd., 2007: 30; Balaban ve Özdemir, 2008: 137).

Girişimcilik eğitimi, bir toplumun girişimsel beceri ve tutumların oluşturulması ile sosyo-ekonomik anlamda değişimi etkilemektedir. Bunun yanında eğitim girişimciliğin ortaya çıkmasında ve gelişmesinde etkili olan yardımcı faktörlerin başında kabul edilmektedir. Çünkü girişimcilik eğitimi bireylerin doğuştan gelen yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağlarken diğer taraftan dışsal faktörlerin etkilerinin de yönetilmesini sağlamaktadır (Tanrıverdi vd., 2016: 6).

Girişimcilik eğitimi; “kişilere ticari fırsatları görerek bu fırsatları değerlendirebilmek için, içgörü, öz saygı, bilgi ve becerileri ve değerleri özümseyerek geliştirebilmesini amaçlayan süreçler ve faaliyetler bütünüdür” şeklinde tanımlanabilir (Jones ve English, 2004: 416; Maya ve Yılmaz, 2018: 27). Girişimcilik eğitiminin temel amacı ise bireylerin fikirlerini gerçekleştirilebilmeleri için fırsatları değerlendirip iş planlarını yaparak kendi işlerini kurup bağımsız çalışmalarını sağlamaktır (Yılmaz, 2014: 298; Patır ve Karahan, 2010: 28). Girişimcilik eğitimleri bireylerin bilgi, beceri ve tutumlarında kalıcı değişimler yaratırken toplumlarda da bilim, sanat ve sosyo-ekonomik anlamda kökten bir değişim yaratmaktadır (Aslan, 2021: 2).

Girişimcilik eğitimi ile ilgili çalışmalara ilk olarak ABD’de rastlanmaktadır. ABD’de ilk olarak 1947 yılında girişimcilik “Harvard Business School” da ders olarak verilmeye başlanmıştır. İlk akademik programlar ise 1960’lı yıllarda başlamıştır. Gürol ve Bal’ın (2009) yapmış olduğu çalışmaya göre 1993 yılında ABD’de 400’den fazla üniversitede girişimcilik dersleri verilmekte iken 2003 yılında bu sayı 1600’lere kadar yükselmiştir (akt. Yılmaz, 2014: 305).

Uluslararası literatürde girişimcilik eğitimi ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Brockhaus (1982) çalışmasında, 1982 yılından önce yayınlanan girişimcilik ile ilgili çalışmalarını incelemiştir. İncelemeye göre bireyin girişimcilik faaliyetinde bulunmasında kişinin psikolojik durumu, önceki

deneyimleri ve kişisel özelliklerinin etkisi bulunmaktadır. Zeithaml ve Rice (1987) girişimcilik eğitimi veren öncü üniversiteleri incelemişler ve bazı çıkarımlarda bulunmuşlardır. İlk olarak tutarlı bir tutum geliştirmek girişimcilik için bir fırsat oluşturacaktır. Diğer bir çıkarım ise girişimcilik ile ilgili yapılan çalışmalar bazı programları direkt olarak etkileyebilecektir. Girişimcilik eğitimi için yaygın olan öğrenme metotlarının kullanılabilmesi ise diğer bir çıkarımdır. Son olarak girişimcilik kurs ve programları için üniversite ve kolejlerde kaynak sağlamaktadır.

Ronstadt (1987) yapmış olduğu çalışma ile girişimcilik programlarının potansiyel girişimcilerin önündeki engellerin tespit edilmesinde ve engellerin ortadan kaldırılmasına çözüm önerileri sunması gerektiği sonucuna ulaşmış ve bunun için yapılandırılmış ve yapılandırılmamış modeller olmak üzere iki öneride bulunmuştur. Önerdiği bu modellerle sürekli bilgi akışı için çeşitli öğrenme tekniklerinin kullanılması gerektiğini savunmuştur.

Peterman ve Kennedy (2003) tarafından yürütülen çalışma ile girişimcilik eğitimine katılmanın girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi araştırılmıştır. YoungAchievementAustralia işletme programına kayıtlı ortaokul öğrencilerin algılamalarındaki değişiklik eğitim öncesi ve eğitim sonrası karşılaştırılmış ve analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimcilik niyeti üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğu görülmüştür.

Türkiye’de ise girişimcilik eğitimi ile ilgili ilk çalışmalara 2000’li yıllarda rastlanmaktadır. Daha sonraki yıllarda ise girişimcilik eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların sayısının giderek arttığı görülmektedir. Yerli literatür incelendiğinde Tablo 2’de girişimcilik eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların genel bir dökümü verilmektedir.

Tablo 2. Türkiye’deki Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Çalışmalar

Yazar/ Yazarlar	Yıl	Çalışma Başlığı
Girginer ve Uçkun	2004	İşletmecilik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açıları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F İşletme Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama
Gürol ve Atsan	2006	Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Özellikleri: Türkiye’de Girişimcilik Eğitim ve Öğretimine İlişkin Bazı Bilgiler
Eyüboğlu, D.	2007	Girişimcilik Eğitimi
Balaban ve Özdemir	2008	Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği
Tağraf ve Halis	2008	Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitiminin “Girişimsel Öz Yetkinlik” Algısı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma
İpçioğlu ve Taşer	2009	İşletme Bölümlerinde Verilen Eğitimin Girişimci Adayı Öğrenciler Üzerindeki Etkileri
Berk	2009	Girişimcilik Dersinin Etkililiğinin Değerlendirilmesi
Baysal ve Özkul	2009	Türkiye’de Girişimcilik Eğitiminde İlköğretimin Rolü Ders Kitapları Üzerine Bir İçerik Analizi
Yelkikalan vd.	2010	Dünya ve Türkiye Üniversitelerinde Girişimcilik Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir Analiz
İbicioğlu vd.	2010	Üniversite Eğitiminin Girişimcilik Düşüncesinin Değişimine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama
Patır ve Karahan	2010	Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması
Yılmaz ve Günel	2011	Üniversite Eğitimi ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkiler Üzerine Bir Araştırma
Bozkurt	2011	Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler
Bozkurt vd.	2011	Yükseköğretimde Verilen Girişimcilik Eğitiminin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Teknik Program ve Sosyal Program Karşılaştırmalı Bir Araştırma
Şahin	2011	Girişimcilik Bağlamında Eğitimin Sivilleşmesi ve Girişimcilik Örneği Olarak STK’lar

Tablo 2 (Devamı). Türkiye’deki Girişimcilik Eğitimi ile İlgili Çalışmalar

Halaç ve Bulut	2012	Üniversitelerde Girişimcilik Eğitimi: Kavramsal Çerçeve
Bozkurt vd.	2013	Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler ile Girişimcilik Eğitimi: Girişimci ve Öğrenci Görüşleri
Sezer	2013	Girişimcilik Kariyerine Yönelim Nedenleri ve Girişimcilik Dersinin Etkisi Üzerine Bir İçerik Analizi: KTMÜ Örneği
Mutlu	2014	KOSGEB’in Uygulamalı Girişimcilik Sertifikası Eğitimi Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Girişimcilik Potansiyelleri ve Eğilimleri
Yılmaz	2014	Bir Sosyal Değişim Ajanı Olarak Girişimcilik Eğitimi
Marangoz vd.	2014	Eğitim Alanı Girişimcilik Niyetini Nasıl Etkilemektedir? Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir İnceleme
Tan	2015	KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Adayları Üzerine Kastamonu İlinde Bir Araştırma
Çolakoğlu ve Çolakoğlu	2016	Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitimi İle Öz Yeterlilik Algısı ve Girişimcilik Potansiyeli İlişkisi Üzerine Bir Saha Araştırması
Uygun ve Güner	2016	Girişimcilik Eğiliminin Gelişiminde Girişimcilik Eğitiminin Rolü
Tanrıverdi vd.	2016	Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesi
Büyükyılmaz vd.	2016	Girişimcilik Eğitimi Alan Bireylerin Demografik Özellikleri Açısından Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki Farklar
Kerse vd.	2017	Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Girişimsel Öz-Yetkinliğin Aracı Rolü
Mayave Yılmaz	2018	Karşılaştırmalı Eğitim Bağlamında Bazı AB Ülkeleri ile Türkiye’nin Girişimcilik Eğitimi Uygulamaları
Aksoy vd.	2019	Girişimcilik Motivasyonu: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Katılımcıları Örneği
Dağlı ve Gürpınar	2019	KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özellikleri ve Kariyer Planları Arasındaki İlişki: Akü Örneği
Özdemir	2019	Memurluğa Odaklanmış Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğitimi Hakkındaki Görüşlerine Yönelik Nitel Bir Araştırma
Dağlar	2020	Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Mezunlarının Girişimcilik Eğilimi Üzerine Bir Araştırma
Karadeniz ve Özkan	2020	Dünya ve Türkiye Üniversitelerinde Girişimcilik Bölümlerinin Artan Önemi: Lisans ve Lisansüstü Eğitim Düzeyinde Bir Araştırma Dünya ve Türkiye
Aydın	2020	Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin, Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki; Batı Karadeniz Bölge Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama
Yurtseven	2020	İlkokulda Girişimcilik Eğitimi: Amaç, İçerik ve Öğretim Süreci
Yıldırım ve Güvenç	2020	Girişimcilik Eğitimi Alan Öğrencilerin Girişimci Kavramına İlişkin Metaforik Algıları
Örenç vd.	2020	Türkiye’de Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin İstihdam Kapasitesinin Artırılmasındaki Rolü
Durak	2020	Girişimcilik Eğilimi, Eğitimi ve Niyeti Arasındaki İlişkinin Parametrik Tekniklerle Analizi: Düzce Üniversitesi Örneği
Haşit vd.	2020	KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin Analiz Edilmesi: Bilecik Örneği
Hıdıroğlu	2020	Girişimcilik Eğitimlerinin Girişimcilik Motivasyonuna Katkısı: Üç Boyutta Tek Yönlü Varyans Analizi
Aslan	2021	Girişimcilik Eğitimi Uygulamalarının Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Üzerindeki Etkileri
Fidan vd.	2021	İşletme Lisans Öğrencilerinde Girişimcilik Düşüncesinin Değişimi 2005 ve 2020 Karşılaştırması

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Bugün Dünyada ve Ülkemizde birçok üniversitede girişimcilik eğitimleri öncelikle ders kapsamında verilmektedir. Bu dersler başta işletme ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri olmak üzere birçok fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında zorunlu veya seçmeli ders olarak okutulmaktadır.

4. Öğrencilerin Ders Seçme Nedenleri ve Beklentileri

Üniversitelerde özellikle bazı bölümlerde ve sınıflarda girişimcilik dersleri seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Bu derslerin açılması, öğrencilerin tercihin ve belirli bir mevcut sağlanmasına bağlıdır. Öğrenciler bazı dersleri çoğunlukla tercih ederken bazılarını daha az tercih etmekte ya da hiç tercih etmemektedir. Bu nedenle öğrencilerin ders seçimini ne gibi faktörlerin etkilediğinin, beklentilerinin ne olduğunun araştırılması önemlidir. Girişimcilikte (kendi işinin patronu olmak) motivasyon, iş kurmak isteyenlerin sahip olması gereken en önemli unsurdur (Marangoz, 2018: 170). İşte bu noktada ders seçmede (zorunlu olarak alınan girişimcilik dersi hariç) motivasyon önemli bir unsurdur diye düşünülmektedir ve bu motivasyonun nedenlerinin öğrenilmesi önemlidir.

Okullarda öğrencilerin beklentileri ile öğrencilerin beklentilerinin gerçekleşme düzeyleri eğitim amaçlarının karşılanması açısından oldukça önemlidir. Bu kapsamda okullarda verilen eğitimin içeriklerinin de öğrencilerin beklentilerine göre hazırlanması gerekmektedir. Çünkü öğrenci beklentilerine karşılık veren bir ders (gerek ders veren açısından gerek ders içeriği kapsamı olarak) okulun da başarısını olumlu yönde etkileyecektir (Osmanoğlu ve Yaşa, 2018: 1297).

Seçmeli dersler, öğrencilerin ilgi alanlarının belirlenmesinin yanında farklı alanlarda yeteneklerinin keşfedilmesi açısından da önem teşkil etmektedir. Yükseköğretim sisteminde temel amaç, bireysel ve sosyal nitelikleriyle çok yönlü bireyler yetiştirmektir. Bu kapsamda seçmeli derslerin öğrenci ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilecek nitelikte programların belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü seçmeli ders, öğrencinin ilgi, beklenti ve eğilimlerine değer vermeyi ve ona saygı duymayı içermektedir (Korukçu, 2012: 159).

Akpan (1986) Nijeryalı öğrencilerin temel eğitimde fen konularını seçme nedenlerini araştırmıştır. Değişken olarak yaş, cinsiyet, çalışma grubu, öğrencilerin tutumları, zekâ ve kişisel özellikler ele alınmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin fen konularını seçmelerindeki en büyük sebebin zekâ diğer bir etkenin de öğrencilerin tutumu olduğu sonucuna varılmıştır. Stocking ve Goldstein (1992) yaz programına katılan 795 öğrencinin ders seçiminde etkili olan faktörleri cinsiyet bağlamında incelemiş ve sonucunda tek önemli faktörün ders konusu olduğunu bulmuştur.

Woolnough (1994) tarafından yürütülen çalışma ile öğrencilerin fizik dersini seçme nedenleri araştırılmıştır. Araştırmaya cinsiyet faktörü de dâhil edilmiştir ve erkeklerin bilimle ilgilenme oranlarının kızlara göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca erkeklerin bilime olan ilgisinin kızlara göre daha erken yaşta başladığı saptanmıştır. Fizik dersini seçme nedenleri incelendiğinde ise öğrencilerin ders veren akademisyenin etkisi, arkadaşların etkisi, öğrencinin daha önce benzer derslerden aldığı notlar, derse karşı olumlu eğilim ve ders seçiminin zorunlu olması gibi sebeplerden dolayı fizik dersini seçtikleri görülmüştür.

He (2017) Amerikalı lise öğrencilerinin ikinci bir yabancı dil olarak Çinceyi seçme nedenlerini ortaya koyan bir çalışma yapmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin Çin dilini ikinci bir yabancı dil olarak seçmelerinin nedenini yedi başlıkta incelemiştir. Bunlar; öğrencilerin kendilerini Çin kültürüne yakınlık hissetmeleri, ailenin etkisi, Çin dili öğrenmenin gelecek için fırsat oluşturacağı düşünülmesi, arkadaşların etkisi, öğretmenin etkisi, okulda verilen diğer dil derslerinden daha kolay olması ve danışmanın öğrenciyi Çince öğrenmeye teşvik etmesidir. Çalışma sonucunda öğrencilerin seçmeli ders olarak Çinceyi seçmelerindeki en büyük nedenin Çin kültürüne duyulan ilgi ve diğer öğrencilerin yönlendirmeleri olmuştur. Yerli literatüre bakıldığında ise seçmeli ders tercihinde etkili faktörlerin saptanması noktasında öncü çalışmaların başında Tezcan ve Gümüş (2008)'ün yaptığı olduğu çalışma gelmektedir. Yapılan çalışma kimya bölümü öğrencilerinde ders seçimi üzerinde öğretim üyelerinin etkisi, fizik bölümü öğrencilerinde daha önce alınan ve başarılı olunan dersler, biyoloji bölümü öğrencilerinde derslerin işleniş yöntemi en etkili sebepler olarak belirlenmiştir.

Kurnaz ve Alev (2009) yapmış oldukları çalışma ile ilköğretim, ortaöğretim ve lisansüstü öğrencilerinin ders seçiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye çalışmışlardır. Çalışma öğrencilerin ders seçimini kabuller, ön görüşler, beklentiler ve etmenlerin etkisi ile yaptıklarını

göstermiştir. Korukçu (2012)' da yapmış olduğu çalışma ile ilahiyat fakültesi öğrencilerinin ders seçimlerinde etkisi olan faktörleri saptamaya çalışmıştır. Çalışma ile ilahiyat öğrencilerinin seçmeli ders seçerken en fazla dersin içeriğinden etkilenmiş oldukları sonucuna varılmıştır.

Erdem ve Genç (2014) ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin uygulamalı matematik dersini seçme nedenlerini, matematiğe ilgi duyma, aile yönlendirmesi ve matematik başarısını arttırması boyutlarıyla incelenmiştir. Elde edilen bulgular (s:10-20)'a göre, öğrenciler uygulamalı matematik dersini seçme nedenlerinin başında ailelerinin isteği olduğunu ifade etmişlerdir. Em vd. (2018) üniversite öğrencilerinin seçmeli müzik dersine ilişkin öğretim elemanlarının ve öğrencilerin düşüncelerini saptamak istemiştir.

Öğrencilerin ders seçimine ilişkin beklentilerine yönelik çalışmalar (Candy vd., 2018; Roscoe vd., 2017; Alauddin vd., 2017) ise oldukça kısıtlıdır. Yerli çalışmalar (Özçakır Sümen ve Kesten, 2014; Osmanoğlu ve Yaşa, 2018) da sınırlıdır ve öğrencilerin seçmiş oldukları dersler ile ilgili beklentilerin belirlenmesinde yetersiz kalmaktadır.

Yukarıdaki literatür taramasından da anlaşılacağı üzere, bugüne kadar öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenleri ve beklentilerini araştırmaya yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır.

5. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Avrupa Girişimcilik Eğitimi Geliştirme Ağı Danışma Kurulu Toplantısı Çalıştay Sonuç Raporu'na göre; Avrupa Birliği "Girişimcilik Eylem Planı 2020" ve "Yeniden Düşünülen Eğitim İletişimi" konularında, tüm gençlerin okuldan ayrılmadan önce uygulanabilir bir girişimcilik deneyimi kazanmalarını tavsiye etmektedir. Yine AB tarafından 2016 yılında yayınlanan Girişimcilik Eğitimi hakkındaki EURYDICE raporu, AB'de girişimcilik eğitim anlayışının, ilerlemek için önemli bir yol olduğunu açıkça göstermektedir. Avrupa Parlamentosu, Eylül 2015'ten itibaren, genç girişimciliği, eğitim ve öğretim yoluyla destekleme kararı uyarınca, ulusal eğitim müfredatında, girişimciliği bir öncelik olarak dâhil etmek için eğitim sistemlerinin gerekliliğinin ve aynı zamanda Avrupa okullarındaki girişimcilik eğitim anlayışını arttırmak için öğretmen yetiştirme ihtiyacına vurgu yapmaktadır (Avrupa Girişimcilik Eğitimi Geliştirme Ağı Danışma Kurulu Toplantısı Çalıştay Sonuç Raporu, 2018: 1).

Ülkemizde ise "Türkiye Girişimcilik Strateji ve Eylem Planı 2013-2018" çerçevesinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın Örgün ve Yaygın Eğitimler kapsamında Girişimcilik Eğitimlerine yer vermesi ve eğitimlerin etkinliğinin artırılması gerekliliğine yer verilmiştir. Üniversitelerde ise girişimcilik eğitimi ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeyde derslerde verilmektedir. STK'lar ve kamu kurumları tarafından ise sertifikalı eğitim programları düzenlenmektedir. Üniversitelerde okutulan derslerin bir kısmı zorunlu bir kısmı ise seçimli derstir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı seçmeli girişimcilik dersini öğrencilerin seçme nedenleri ve öğrencilerin dersten beklentilerinin öğrenilmesidir.

Ülkemizde birçok üniversitede girişimcilik dersleri zorunlu ve seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Özellikle seçmeli derslerin neye göre seçildiği ve öğrencilerin bu dersleri seçerken beklentilerinin ne olduğu konusunda araştırma yapılmamıştır. Genel olarak öğrencilerin ders seçme nedenleri ve derslerden beklentileri literatürde farklı dersler için farklı çalışmalar yapılmıştır. Bunlar literatür kısmında açıklanmıştır. Diğer taraftan ders seçiminde beklentilere ilişkin yapılan çalışma sayısı ise oldukça sınırlıdır.

6. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın ana kütlesi; Dumlupınar Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde okuyan ve girişimcilik dersini seçmeli olarak alan lisans öğrencilerinden oluşmaktadır. Ana kütesinin bilinmediği durumlarda örneklem alınması gereken minimum örneklem büyüklüğünü hesaplamak için "evrendeki eleman sayısının bilinmediği

durumlarda örneklem seçme formülü” kullanılmıştır (Baştürk ve Taştepe, 2013: 15). Çalışmaya uygun bulunan katılımcıların evreni temsil edebilmesi için en az 384 kişi gerektiği hesaplanmıştır. Örneklem ise basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile lisans eğitiminde girişimcilik dersini seçmeli ders olarak alan 527 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversitelere göre dağılımı ise şu şekildedir: Dumlupınar Üniversitesi 176, Pamukkale Üniversitesi 31, Adnan Menderes Üniversitesi 125 ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 195 şeklindedir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmanın amacına uygun olarak geliştirilen araştırma ölçeği için geniş bir literatür taraması ile madde havuzu oluşturulmuş ve sorular bu şekilde uyarlanmıştır. Sonra alanında uzman 2 akademisyene okutulmuş ve anlaşılmayan sorular düzeltilmiştir. Ölçek üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik sorular (8 adet) yer almaktadır. İkinci bölümde girişimcilik dersini seçme nedenini ölçen sorular (24 soru), üçüncü bölümde ise girişimcilik dersinden beklentileri ölçen sorular (15 soru) yer almaktadır. Anket formu 1- kesinlikle etkili değil, 2- etkili değil, 3- kararsızım, 4-etkili ve 5- kesinlikle etkili olacak şeklinde 5’lilikert ölçek kullanılarak derecelendirilmiştir. Demografik sorularla beraber ölçek toplam 47 sorudan oluşmaktadır. Anket formunun oluşturulmasında yararlanılan kaynaklar aşağıdaki Tablo 3’te görülmektedir.

Tablo 3. Ölçeğin Oluşturulmasında Kullanılan Kaynaklar

Öğrencilerin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri İle İlgili Sorular	
Ders ile ilgili nedenler	Stocking ve Goldstein, 1992; He, 2017; Korukçu, 2012; Em vd., 2018; Woolnought, 1992; Tezcan ve Gümüş, 2008
Öğretim elemanı ile ilgili nedenler	Tezcan ve Gümüş, 2008; He, 2017; Woolnought, 1992
Ders seçme sistemi ile ilgili nedenler	Woolnought, 1992; Tezcan ve Gümüş, 2008; Em vd., 2018
Çevre etkisi ile ilgili nedenler	He, 2017; Korukçu,2012
Ders geçmeye ilişkin nedenler	He, 2017; Kaymakçı vd., 2018; Tezcan ve Gümüş, 2008
Diğer nedenler	He, 2017; Woolnought, 1992; Em vd., 2018
Öğrencilerin Girişimcilik Dersinden Beklentileri İle İlgili Sorular	
Öğretim elamanından beklentiler	Alauddin vd., 2017; Özçakır Sümen ve Kesten, 2014
Ders geçmeye ilişkin beklentiler	Alauddin vd., 2017
Kişisel gelişim ile ilgili beklentiler	Alauddin vd., 2017; Osmanoglu ve Yaşa, 2018

Literatür taraması sonucunda oluşturulan ölçek; 166 öğrencide ön test yapılmış ve veriler analiz edilerek anlaşılmayan, yanlış anlaşılan ya da güvenilirliği düşürerek ölçeği olumsuz etkileyen sorular çıkarılarak ölçeğe son şekli verilmiştir. Bu kapsamda 42 değişken (demografik sorular hariç) ön test yapılmasından sonra 39 değişkene inmiştir. Çıkarılan değişkenler: Daha önce alınan ve başarılı olunan derslere yakınlık, ailemin yönlendirmesi ve beklentim yok sadece seçmek istedim olup bu süreçten sonra son şekli verilen anket formunun geçerlilik ve güvenilirlik analizi yapılmış (Cronbach's Alpha: 0,873), ölçek güvenilir kabul edilebilir olan 0.70’in üzerinde tespit edilmiş ve anket uygulanmıştır (Altunışık vd., 2012: 126).

Ayrıca “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri ve Dersten Beklentileri” isimli ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesine BAP Projesi olarak sunulan araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurul tarafından 17.07.2020 tarihli ve 151 numaralı karar ile bilimsel araştırmalar etiği açısından uygun görülmüştür.

7. Araştırma Bulguları

Çalışmada öncelikle araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler verilmiş, ardından çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizi yapılmış ve ardından araştırma amacına uygun olarak yapılan Faktör Analizi, Bağımsız örneklem t testi, Tek Yönlü Varyans Analizi, Post-Hoc, Scheffe ve Tamhanes T2 testlerine yer verilmiştir.

7.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Katılımcıların demografik özelliklerine bakıldığında %49,7'sinin kadınlardan %50,3'ünün erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcılara ailelerinin aylık ortalama geliri sorulmuş ve katılımcıların %15,7'si 0-2000 TL, %43,3'ü 2001-4000 TL, %25,8'i 4001-6000 TL ve %15,2'si 6001 TL ve üzeri yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılanların %33,4'ü Dumlupınar Üniversitesi'nde, %5,9'u Pamukkale Üniversitesi'nde, %23,7'si Adnan Menderes Üniversitesi'nde ve %37'si Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Katılımcıların %58,1'i Prof. Dr.'dan, %4,2'si Doç. Dr.'dan, %12'si Dr. Öğr. Üyesinden, %10,4'ü Öğretim Görevlisinden ve %15,4'ü Dr. Araştırma Görevlisinden girişimcilik eğitimi almaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Ait Demografik Bilgiler

Cinsiyet	Frekans	%	Fakülte	Frekans	%
Kadın	162	49,7	İİBF	374	71,0
Erkek	165	50,3	Aydın İktisat Fakültesi	126	23,9
Yaş			Fen Fakültesi	16	3,0
18-19	7	1,3	Mühendislik Fakültesi	3	0,6
20-21	183	34,7	Fethiye İşletme Fakültesi	8	1,5
22-23	255	48,4	Bölüm		
24 ve üzeri	82	15,6	İktisat	57	10,8
Aylık Gelir			Ekonomi ve Finans	71	13,5
0-2000	83	15,7	Kamu Yönetimi	150	28,5
2001-4000	229	43,3	Maliye	38	7,2
4001-6000	136	25,8	Ekonometri	25	4,7
6001 ve üzeri	80	15,2	İşletme	154	29,2
Üniversite			Uluslararası Ticaret ve Finansman	9	1,7
Dumlupınar Üniversitesi	176	33,4	Çalışma Ekonomisi	4	0,8
Pamukkale Üniversitesi	31	5,9	Matematik	13	2,5
Adnan Menderes Üniversitesi	125	23,7	Bilgisayar Mühendisliği	6	1,1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	195	37,0	Öğr. Elemanı Unvanı		
Program			Prof. Dr.	306	58,1
1. Öğretim	291	55,2	Doç. Dr.	22	4,2
2. Öğretim	236	44,8	Dr. Öğr. Üyesi	63	12,0
			Öğretim Görevlisi	55	10,4
			Dr. Araştırma Görevlisi	81	15,4

7.2. Güvenilirlik ve Faktör Analizi

Literatür taraması sonucunda araştırmanın amacına ve modeline uygun olarak oluşturulan anket formunun güvenilirliği test edilmiştir. Soruların genel ortalaması 3,625 iken ortalama varyans 0,299'dur. 39 soruya ait sorular arasındaki korelasyonların genel ortalaması ise 0,170 iken minimum korelasyon -0,275 ve maksimum korelasyon 0,773'tür.

Tablo 5. Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha	N of Items
0,873	39

(Tablo 5) anketin güvenilirliğinin ölçülmesi amacı ile güvenilirlik analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda Cronbach's Alpha katsayısı %87,3 çıkmıştır. Öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenleri başlığı altında derlenen 24 soru için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha katsayısı %79,4 ve öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentileri için derlenen 15 soru için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha katsayısı %88,2'dir.

Çalışmanın modeline göre oluşturulan değişkenleri ölçmeye yönelik sorular literatürden derlenerek oluşturulmuş ve her bir değişkenin belirlenen faktörler altında toplanacağı varsayılmıştır. Bu sebeple her bir değişken faktör analizine ve oluşan her bir faktör güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri İçin Yapılan Faktör Analizi

		Faktör					
		1	2	3	4	5	6
Ders ile ilgili nedenler	Kişisel yeteneklerin ders içeriği ile uyumlu olması	,828					
	Derse duyulan ilgi	,799					
	Dersin kişisel gelişime katkısı	,722					
	Dersin iş hayatına olumlu etkisi	,652					
	İş kurma isteği	,615					
	Dersin gerekliliği	,607					
	Dersin içerdiği konular	,557					
	Dersin güncelliği	,547					
	Dersin araştırmaya dayalı olması	,542					
Öğretim elemanı ile ilgili nedenler	Öğretim elemanının unvanı		,835				
	Dersi veren öğretim üyesi		,818				
	Danışman öğretim üyesinin görüşü		,706				
	Dersin işleniş yöntemi		,631				
Çevre etkisi ile ilgili nedenler	Daha önce dersi alanların görüşleri ve tavsiyeleri			,860			
	Arkadaş tavsiyesi			,825			
	Çevre tavsiyesi			,782			
Ders seçme sistemi ile ilgili nedenler	Ders seçme sistemi/kotası				,838		
	Diğer seçmeli dersler				,739		
	Dersin kredisi				,625		
Ders geçmeye ilişkin nedenler	Dersin kolay olması					,801	
	Dersi kolay geçmek					,754	
	Not ortalamasını yükseltmek					,693	
Diğer nedenler	Bilinçsiz seçim						,784
	Zorunlu seçim						,738

Veri setinin faktör analizine uygunluğuna ilişkin test istatistiklerinden KMO değeri 0,837'dir ve buna göre veri setinin faktör analizine uygunluğu istatistiksel olarak desteklenmiştir. Öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerini belirlemeye yönelik 24 soru sorulmuş olup faktör analizi sonucunda tüm sorular altı faktöre indirgenmiştir (Tablo 5). Bu faktörler; (1) ders ile ilgili nedenler, (2) öğretim elemanı ile ilgili nedenler, (3) çevre etkisi ile ilgili nedenler, (4) ders seçme sistemi ile ilgili nedenler, (5) ders geçmeye ilişkin nedenler ve (6) diğer nedenler şeklinde isimlendirilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenlerine Yönelik Faktörlerin Güvenilirlik Analizi

Faktör	Cronbach's Alpha
Ders ile ilgili nedenler	0,855
Öğretim elemanı ile ilgili nedenler	0,810
Çevre etkisi ile ilgili nedenler	0,803
Ders seçme sistemi ile ilgili nedenler	0,694
Ders geçmeye ilişkin nedenler	0,750
Diğer nedenler	0,652

Faktör analizi sonucu öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerine yönelik soruların altı faktöre indirgenmesinden sonra her bir faktör güvenilirlik testine tabi tutulmuştur. Test sonucunda ders seçme sistemi ile ilgili nedenler ve diğer nedenler hariç tüm faktörlerin Cronbach's Alpha katsayısı 0,70'in üzerindedir ve içsel tutarlılığı sağlamasından dolayı anlamlıdır. Ancak literatür incelendiğinde (Kathuria, 2000) sosyal bilimlerde dikkate alınması gereken en küçük Cronbach's

Alpha değeri 0,60 olduğundan sistem ile ilgili nedenler ve diğer nedenlere ait Cronbach's Alpha değeri olağan karşılanmaktadır.

Tablo 8. Öğrencilerin Girişimcilik Dersinden Beklentileri İçin Yapılan Faktör Analizi

		Faktör		
		1	2	3
Kişisel gelişime ilişkin beklentiler	Girişimcilik becerisinin gelişmesi	,810		
	İş planı yazmayı öğrenmek	,773		
	Ufkun açılması ve gelişmesi	,762		
	Girişimcilik hakkında bilgi edinmek	,720		
	Araştırma yeteneğinin geliştirmek istenmesi	,714		
	Dersin öğrenciye olumlu katkısı olacağı düşüncesi	,594		
	İş dünyasından bilgi almak	,561		
	Dersin uygulama ile desteklenmesi	,471		
Öğretim elemanından beklentiler	Öğretim elemanının öğrenciye değer vermesi		,840	
	Öğretim elemanının olumlu yönlendirmesi		,807	
	Öğretim elemanının deneyimlerini aktarması		,789	
	Ders içeriğinin yeteri kadar aktarılması		,746	
	Öğretim elemanının derse ilgiyi arttırması		,745	
Ders geçmeye ilişkin beklentiler	Dersi kolay geçmek			,879
	Yüksek not almak			,857

Faktör analizinin uygunluğuna ilişkin test istatistiklerinden KMO değeri 0,901 olup içsel tutarlılığı sağladığından bu değer Bartlett küresellik testinin son derece anlamlı olduğunu göstermektedir. Tablo 8'e göre öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerini belirlemeye yönelik 15 soru sorulmuş olup faktör analizi sonucunda tüm üç faktörde toplandığı görülmüştür. Bu faktörler;(1) kişisel gelişime ilişkin beklentiler, (2) öğretim elemanından beklentiler ve (3) ders geçmeye ilişkin beklentiler şeklinde isimlendirilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin Girişimcilik Dersinden Beklentilerini Belirlemeye Yönelik Faktörlerin Güvenilirlik Analizi

Faktör	Cronbach's Alpha
Kişisel gelişime ilişkin beklentiler	0,873
Öğretim elemanından beklentiler	0,886
Ders geçmeye ilişkin beklentiler	0,700

Faktör analizi sonucu öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerine yönelik soruların üç faktöre indirgenmesinden sonra her bir faktör güvenilirlik testine tabi tutulmuştur. Test sonucunda tüm faktörlerin Cronbach's Alpha katsayısı 0,70'in üzerindedir ve içsel tutarlılığı sağladığından anlamlıdır (Tablo 9).

7.3. Farklılık Testleri

Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin olarak Kolomogrow-Simirnov testi yapılmış ve Sig. Değeri (p) 0.05'ten(p=0,000) küçük olduğu için verilerin normal dağılıma sahip olmadığı görülmüştür. Fakat Alpar'a (2016) göre "normal dağılım varsayımının sağlanmadığı durumlarda parametrik testleri uygulayabilmek için örneklemdeki gözlem sayılarının 30 ya da 30'un üzerinde olması istenir" (s:236). Yine Ovlavd' ne (2017) göre, Merkezi Limit Teoremine göre örnek sayısı 30 ve üzeri ise süreç dağılımı normal dağılıma yaklaşmaktadır. Buna göre araştırmada örnek sayısı 527

olduğuna göre verilerin normal dağıldığı kabul edilmektedir ve bu doğrultuda aşağıda farklılık testleri yapılmıştır.

Tablo 10. Cinsiyet ile Öğrencilerin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri Arasındaki Farklılık Testi

	Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma
Ders İle İlgili Nedenler p=0,015	Kadın	262	3,824	0,755
	Erkek	265	3,982	0,743
	(Levene İstatistiği	F=0,332	p=0,565)	
Öğretim Elemanı İle İlgili Nedenler p=0,070	Kadın	262	3,338	1,059
	Erkek	265	3,501	1,005
	(Levene İstatistiği	F=2,212	p=0,138)	
Çevre Etkisi İle İlgili Nedenler p=0,127	Kadın	262	3,008	1,271
	Erkek	265	2,845	1,187
	(Levene İstatistiği	F=2,114	p=0,147)	
Ders Seçme Sistemi İle İlgili Nedenler p=0,004	Kadın	262	3,458	0,976
	Erkek	265	3,189	1,129
	(Levene İstatistiği	F= 6,958	p=0,009)	
Ders Geçmeye İlişkin Nedenler p=0,001	Kadın	262	3,332	1,098
	Erkek	265	3,148	1,082
	(Levene İstatistiği	F=0,001	p=0,054)	
Diğer Nedenler p=0,501	Kadın	262	2,135	1,192
	Erkek	265	2,205	1,198
	(Levene İstatistiği	F=0,019	p=0,891)	

Tablo 10’da öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t-testi ile incelenmiştir. Girişimcilik dersi alan öğrencilerin ders seçme nedenlerinden “**Öğretim Elemanı İle İlgili Nedenler, Çevre Etkisi İle İlgili Nedenler ve Diğer Nedenler**” cinsiyete göre farklılık göstermezken; “**Ders İle İlgili Nedenler, Ders Seçme Sistemi İle İlgili Nedenler ve Ders Geçmeye İlişkin Nedenler**” cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Farklılık incelendiğinde kadınların ders ile ilgili nedenlerine ait ortalamalarının (ort.: 3,824) erkeklerin ortalamalarından (3,982) düşük olduğu; erkeklerin ders seçme sistemi ile ilgili nedenlerine ait ortalamalarının (ort.: 3,189) kadınların ortalamalarından (3,458) düşük olduğu ve erkeklerin ders geçmeye ilişkin nedenlerine ait ortalamaların (ort.: 3,148) kadınların ortalamalarından (ort.: 3,332) düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Cinsiyet ile Öğrencilerin Girişimcilik Dersinden Beklentileri Arasındaki Farklılık Testi

	Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma
Kişisel Gelişim İle İlgili Beklentiler p=0,017	Kadın	262	4,113	0,747
	Erkek	265	3,958	0,734
	(Levene İstatistiği	F=0,034	p=0,853)	
Öğretim Elemanından Beklentiler p=0,005	Kadın	262	4,129	0,829
	Erkek	265	3,918	0,888
	(Levene İstatistiği	F=0,800	p=0,372)	
Ders Geçmeye İlişkin Beklentiler p=0,000	Kadın	262	3,916	1,106
	Erkek	265	3,426	1,112
	(Levene İstatistiği	F=0,177	p=0,674)	

Tablo 11’de öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentileri cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t-testi ile incelenmiştir. Test sonucuna göre tüm değişkenlerin cinsiyete göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Farklılık incelendiğinde erkeklerin kişisel gelişim ile ilgili beklentilerine yönelik ortalamalarının (ort.: 3,958) kadınların ortalamalarından (ort.: 4,113) düşük olduğu, erkeklerin öğretim elemanından beklentilerine yönelik ortalamalarının (ort.: 3,918) kadınların ortalamalarından (ort.: 4,129) düşük olduğu ve erkeklerin ders geçmeye ilişkin

beklentilere yönelik ortalamalarının (ort.: 3,426) kadınların ortalamalarından (ort.: 3,916) düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Gelir ile Öğrencilerin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri Arasındaki Farklılık Testi

	Gelir	n	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Ders İle İlgili Nedenler	0-2000	83	3,805	0,755	4,021	0,008
	2001-4000	228	3,851	0,749		
	4001-6000	136	3,900	0,762		
	6001 ve üzeri	80	4,161	0,697		
Öğretim Elemanı İle İlgili Nedenler	0-2000	83	3,364	1,015	0,399	0,754
	2001-4000	228	3,040	1,007		
	4001-6000	136	3,409	1,082		
	6001 ve üzeri	80	3,531	1,062		
Çevre Etkisi İle İlgili Nedenler	0-2000	83	3,365	1,070	5,829	0,001
	2001-4000	228	2,959	1,259		
	4001-6000	136	2,767	1,218		
	6001 ve üzeri	80	2,650	1,219		
Ders Seçme Sistemi İle İlgili Nedenler	0-2000	83	3,618	0,823	2,680	0,046
	2001-4000	228	3,241	1,038		
	4001-6000	136	3,031	1,124		
	6001 ve üzeri	80	3,270	1,206		
Ders Geçmeyelişkin Nedenler	0-2000	83	3,481	0,889	2,281	0,078
	2001-4000	228	3,248	1,143		
	4001-6000	136	3,188	1,080		
	6001 ve üzeri	80	3,050	1,131		
Diğer Nedenler	0-2000	83	2,289	1,242	0,698	0,554
	2001-4000	228	2,129	1,166		
	4001-6000	136	2,231	1,212		
	6001 ve üzeri	80	2,062	1,202		

Tablo 12’de öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerinin gelire göre farklılık gösterip göstermediği Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Analiz sonucunda **“Ders ile İlgili Nedenler, Çevre Etkisi ile İlgili Nedenler ve Ders Seçme Sistemi ile İlgili Nedenler”** gelire göre farklılık göstermektedir sonucuna varılmıştır. Farklılığın sebebini tespit etmek amacıyla öncelikle homojenlik testi (Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)) yapılmıştır. Test sonucunda ders ile ilgili nedenlere ait anlamlılık değeri 0,557 ve çevre etkisi ile ilgili nedenlere ait anlamlılık değeri 0,123 olarak tespit edilirken ders seçme sistemi ile ilgili nedenlere ait anlamlılık değeri 0,003 olarak tespit edilmiştir. Bu sebeptendir ki ders ile ilgili nedenler ve çevre etkisi ile ilgili nedenler kullanımının yaygın ve yorumunun da kolay olmasından dolayı (Altunışık vd., 2012: 201). Scheffe testine tabi tutulmuş ve bu test sonucunda 6001 TL ve üzeri gelire sahip olanlar ile diğer gelir türleri arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür. Ders seçme sistemi ile ilgili nedenlere ait homojenlik testi sonucu anlamlılık değeri 0,003 olarak tespit edilmesinden dolayı farklılığın sebebini tespit etmek amacıyla Tamhanes T2 testi yapılmış ve farklılığın sebebini 2001-4000 TL gelire sahip olanlar ile diğer gelir türleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 13. Gelir ile Öğrencilerin Girişimcilik Dersinden Beklentileri Arasındaki Farklılık Testi

	Gelir	n	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Kişisel Gelişim ile İlgili Beklentiler	0-2000	83	4,039	0,768	0,065	0,979
	2001-4000	228	4,020	0,756		
	4001-6000	136	4,042	0,711		
	6001 ve üzeri	80	4,060	0,751		
Öğretim Elemanından Beklentiler	0-2000	83	3,918	0,891	0,539	0,656
	2001-4000	228	4,042	0,856		
	4001-6000	136	4,026	0,817		
	6001 ve üzeri	80	4,075	0,946		
Ders Geçme İlişkin Beklentiler	0-2000	83	3,783	1,142	0,656	0,580
	2001-4000	228	3,662	1,156		
	4001-6000	136	3,691	1,103		
	6001 ve üzeri	80	3,537	1,127		

Tablo 13'e göre öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin gelire göre farklılık gösterip göstermediği Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Analiz sonucuna göre öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin gelire göre bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 14. Dersi veren Öğretim Elemanının Unvanı ile Öğrencilerin Girişimcilik Dersini Seçme Nedenleri Arasındaki Farklılık Testi

	Öğr. Üyesi Unvanı	n	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Ders İle İlgili Nedenler	Prof. Dr.	306	4,058	0,707	9,842	0,000
	Doç Dr.	22	3,358	1,009		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,672	0,764		
	Öğr. Görevlisi	55	3,820	0,580		
	Dr. Araş. Gör.	81	4,058	0,778		
Öğretim Elemanı İle İlgili Nedenler	Prof. Dr.	306	3,631	0,977	8,928	0,000
	Doç Dr.	22	3,011	1,084		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,222	1,090		
	Öğr. Görevlisi	55	3,277	0,973		
	Dr. Araş. Gör.	81	2,987	1,039		
Çevre Etkisi İle İlgili Nedenler	Prof. Dr.	306	2,759	1,259	5,555	0,000
	Doç Dr.	22	2,787	1,193		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,470	1,027		
	Öğr. Görevlisi	55	2,927	1,103		
	Dr. Araş. Gör.	81	3,172	1,223		
Ders Seçme Sistemi İle İlgili Nedenler	Prof. Dr.	306	2,759	1,259	2,180	0,070
	Doç Dr.	22	2,787	1,193		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,470	1,027		
	Öğr. Görevlisi	55	2,927	1,103		
	Dr. Araş. Gör.	81	3,172	1,223		
Ders Geçmeye İlişkin Nedenler	Prof. Dr.	306	3,144	1,130	2,063	0,084
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,513	0,974		
	Öğr. Görevlisi	55	3,248	0,889		
	Dr. Araş. Gör.	81	3,296	1,131		
Diğer Nedenler	Prof. Dr.	306	2,114	1,194	4,517	0,001
	Doç Dr.	22	2,409	1,315		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	2,404	1,304		
	Öğr. Görevlisi	55	2,609	1,095		
	Dr. Araş. Gör.	81	1,839	1,027		

Tablo 14'te öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerinin dersi veren öğretim elemanının unvanına göre farklılık gösterip göstermediği Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentileri "**Ders İle İlgili Nedenler, Öğretim Elemanı İle İlgili Nedenler, Çevre Etkisi İle İlgili Nedenler ve Diğer Nedenler**"

faktörleri dersi veren öğretim elemanının unvanına göre farklılık göstermektedir sonucuna varılmıştır. Farklılığın sebebinin tespit edilmesi için öncelikle homojenlik testi yapılmıştır. Homojenlik testine göre ders ile ilgili nedenlere ait anlamlılık değeri 0,043, çevre etkisi ile ilgili nedenlere ait anlamlılık değeri 0,006 ve diğer nedenlere ait anlamlılık değeri ise 0,008 olup farklılığın tespit edilmesi için bu faktörlere Tamhanes T2 testi uygulanmıştır. Tamhanes T2 testine göre ders ile ilgili nedenlere ait farklılığın sebebinin Prof. Dr. değişkeninin, çevre etkisine ait farklılığın sebebi Prof. Dr. ve Doç Dr. değişkenlerinin ve diğer nedenlere ait farklılığın sebebi ise Prof. Dr. ve Araş. Gör. değişkenlerinin diğer değişkenler ile aralarında anlamlı farklılıkların olmasıdır sonucuna varılmıştır. Öğretim elemanı ile ilgili nedenler faktöründeki farklılığın sebebinin tespit edilmesi için de Scheffe testi uygulanmıştır. Test sonucunda farklılığın sebebi Araştırma görevlisi değişkeni ile diğer değişkenler arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

Tablo 15. Dersi Veren Öğretim Elemanının Unvanı ile Öğrencilerin Girişimcilik Dersinden Beklentileri Arasındaki Farklılık Testi

	Öğr. Üyesi Unvanı	n	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Kişisel Gelişim ile İlgili Beklentiler	Prof. Dr.	306	4,132	0,706	6,110	0,000
	Doç Dr.	22	3,460	0,806		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,829	0,818		
	Öğr. Görevlisi	55	3,975	0,629		
	Dr. Araş. Gör.	81	4,026	0,787		
Öğretim Elemanından Beklentiler	Prof. Dr.	306	4,190	0,832	12,895	0,000
	Doç Dr.	22	3,363	0,838		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,501	1,070		
	Öğr. Görevlisi	55	4,029	0,644		
	Dr. Araş. Gör.	81	3,975	0,696		
Ders Geçmeye İlişkin Beklentiler	Prof. Dr.	306	3,653	1,132	1,584	0,177
	Doç Dr.	22	3,204	0,781		
	Dr. Öğr. Üyesi	63	3,603	1,235		
	Öğr. Görevlisi	55	3,863	0,978		
	Dr. Araş. Gör.	81	3,777	1,222		

Tablo 15’te öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin dersi veren öğretim elemanının unvanına göre farklılık gösterip göstermediği Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Analiz sonucuna göre **“Kişisel Gelişim İle İlgili Beklentiler ve Öğretim Elemanından Beklentiler”** faktörlerinin dersi veren öğretim elemanının unvanına göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Farklılığın sebebinin belirlenmesi için öncelikle yapılan homojenlik testi sonucuna göre kişisel gelişim ile ilgili beklentilere ait anlamlılık değeri 0,168 ve öğretim elemanından beklentiler faktörüne ait anlamlılık değeri de 0,003 olarak tespit edilmiştir. Buna göre kişisel gelişim ile ilgili beklentiler faktörü için Scheffe testi uygulanmış ve farklılığın sebebi Prof. Dr. ve Araş. Görevlisi değişkenler ile diğer değişkenler arasında anlamlı farklılıkların olduğu, öğretim elemanından beklentiler faktörü için uygulanan Tamhanes T2 testine göre ise farklılığın sebebi de Prof. Dr. değişkeninin diğer değişkenler arasında anlamlı farklılıkların olmasıdır sonucuna varılmıştır.

7.4. Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

Girişimcilik dersi üniversitelerin bazı bölümlerinde zorunlu ders olarak okutulmasının yanı sıra genellikle seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Öğrencilerin tercihi kapsamında yeterli sayının elde edilmesi ile açılan girişimcilik dersinin öğrencinin seçme nedenlerinin saptanması ve girişimcilik dersinden beklentisi hem ders hem de dersi veren öğretim elemanı için önem teşkil etmektedir.

Bu sebeple çalışma kapsamında bu konular üzerinde durulmuş ve öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenleri ve girişimcilik dersinden beklentilerinin neler olduğunun saptanması amaçlanmıştır. Çalışmanın bulgularına göre öğrenciler tarafından girişimcilik dersinin seçilme

nedenlerinden ilki **“Ders ile İlgili Nedenler”** olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin ders seçiminde etkili olan faktörleri inceleyen Stocking ve Goldstein (1992) çalışmalarında seçmeli dersin konusunun en önemli faktör olduğu sonucuna varmıştır. He (2017) de öğrencilerin ikinci bir yabancı dil olarak Çinceyi seçmelerinin bir sebebini öğrencilerin derse yakınlık hissetmesi şeklinde belirtmiştir. Bu durum öğrencilerin seçmeli ders seçerken öncelikli etkenlerden birinin ders ile ilgili sebeplerin olduğunu göstermektedir. Tezcan ve Gümüş (2008)’de yapmış olduğu çalışmada ile seçmeli ders seçiminde etkili olan faktörlerin başında ders ile ilgili nedenlerin önemli olduğu sonucuna varmıştır. Bu yönüyle girişimcilik dersinin seçmeli ders olarak seçilme nedenlerinden ders ile ilgili nedenler literatür tarafından da desteklenir niteliktedir.

Girişimcilik dersinin seçmeli ders olarak seçilme nedenlerinden bir diğeri de **“Öğretim Elemanı ile İlgili Nedenler”** olup Tezcan ve Gümüş (2008), Woolnought (1992) ve He (2017) tarafından yapılmış çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

“Çevre Etkisi ile İlgili Nedenler” ise daha önce dersi alanların yönlendirmesi, arkadaşların önermesi ya da çevredekilerin etkisi ile ilgili nedenlerden oluşmaktadır. Buna göre ders seçerken öğrencilerin kendi fikirleri dışında diğer bireylerin yönlendirmesinin de ders seçiminde etkili olduğunu göstermektedir.

Seçmeli ders belirleme noktasında öğrenciler ekonomik ya da sosyal olarak kendilerine katkı sağlayacak dersleri tercih ediyor olarak kabul edilse de bir kısım öğrenci bu şekilde tercihte bulunmamaktadır. Öyle ki bazı ders seçme sisteminden kaynaklı olarak öğrenciler isteksiz olarak diğer seçmeli dersleri de göz önüne alarak bunlar arasından seçim yapmak zorunda kalırken bazen de dersin kredisine göre seçim yapabilmektedir. Yapılan çalışmada da yapılan faktör analizi sonucunda **“Ders Seçme Sistemi ile İlgili Nedenler ve Ders Geçmeye İlişkin Nedenler”** faktörleri elde edilmiş ve öngörülen görüş desteklenmiştir.

Yapılan çalışma ile öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerinden sonuncusu da **“Diğer Nedenler”** başlığı altında incelenmiş ve öğrencinin isteği dışında seçmek zorunda kaldığı ders ve bilinçsiz seçimden kaynaklı nedenler diğer nedenler olarak belirtilmiştir. Korukçu (2012) tarafından yapılan ve ilahiyat fakültesi öğrencilerini seçmeli ders tercihlerini neye göre yaptıklarının ortaya konması amacı ile yapılan çalışma da öğrencilerin ders seçerken zorunlu sebeplerden ve yalnızca dersi geçmek için şeklinde cevaplar vererek yapılan çalışma ile benzer sonuçlar ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin neler olduğunun belirlenmesi noktasında ise yapılan faktör analizi sonucunda öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin üç faktöre indirgenebileceği sonucuna varılmıştır. Buna göre öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin ilki **“Kişisel Gelişime İlişkin Beklentiler”** olup bu faktör dersin açılma nedenlerinden olan öğrencilerin girişimcilik faaliyetlerinde yönlendirilmesi noktasında olumlu bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki elde edilen sonuç ayrıca öğrencilerin seçmeli ders olan girişimcilik dersini rastgele değil bilinçli bir şekilde tercih ettiklerini göstermektedir.

Girişimcilik dersini seçen öğrencilerin dersten bir diğer beklentisi ise **“Öğretim Elemanından Beklentiler”** olmuştur. Çünkü dersin bilinçli şekilde seçildiğinin bir göstergesi olan kişisel gelişime ilişkin beklentiler faktörünün destekleyici faktörü de öğretim elemanına ilişkin beklentilerin olması kaçınılmaz bir sonuçtur. Alauddin ve Tisdell (2000) yapmış oldukları çalışmada öğretmen ve öğrenci asimetrisinin piyasada başarısızlığa yol açacağını fakat eğitimin kalitesinin yüksek olmasının piyasaya da doğrudan olumlu katkı sağlayacağını savunmuştur. Ayrıca piyasadaki başarının yalnızca öğretmenden değil öğrencinin entelektüel yeteneği ve harcanan çaba ile de desteklenirse asıl başarıya ulaşabileceği vurgulanmıştır.

Öğrencilerin son olarak girişimcilik dersinden beklentileri **“Ders Geçmeye İlişkin Beklentiler”** faktörü ile incelenmiştir. Bu faktörde incelenen ifadeler ise yüksek not almak ve dersi kolay geçmek ifadeleri olup öğrenciliğin doğası gereği beklenen bir sonuç olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca çalışmada öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenleri ve girişimcilik dersinden beklentilerinin cinsiyet, gelir ve dersi veren öğretim elemanına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Yapılan teste göre ders seçme nedenlerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği ve farklılığın **“Ders ile İlgili Nedenler, Ders Seçme Sistemi ile İlgili Nedenler ve Ders Geçmeye İlişkin Nedenler”** faktörlerinde olduğu gözlenmiştir. Elde edilen sonuca göre ders ile ilgili nedenlerde erkeklerin kadınlara göre girişimcilik dersinde daha fazla içeriğe önem verdiği fakat ders seçme sisteminden kadınlara göre daha az etkilendiği görülmektedir. Ders geçmeye ilişkin nedenlere bakıldığında ise kadınların ders geçmeyi daha fazla önemseydiği anlaşılmaktadır.

Girişimcilik dersinden beklentilerin cinsiyete göre tüm faktörlerin farklılık gösterdiği görülmüştür. Erkek öğrencilerin girişimcilik dersinden kişisel gelişime yönelik beklentilerinin, öğretim elemanından beklentilerinin ve ders geçmeye ilişkin beklentilerinin kadınlara oranla daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumun girişimcilik dersinin bilinçli tercih edildiği kabul edildiğinde kadınların girişimcilik dersini daha fazla özümstedikleri ve gelecek yaşantılarında daha fazla yararlanmak istedikleri tahmin edilmektedir.

Gelire göre girişimcilik dersini seçme nedenlerinde **“Ders ile İlgili Nedenler, Çevre Etkisi ile İlgili Nedenler ve Ders Seçme Sistemi ile İlgili Nedenler”** faktörleri farklılık göstermektedir. 6001TL ve üzeri gelire sahip olanlar ölçekte en yüksek gelir grubunu oluşturmakta olup ders ile ilgili nedenler ve çevre etkisi ile ilgili nedenlerde farklılığa sebep olan gelir grubudur. Öyle ki elde edilen sonuca göre bu grubun ticari faaliyetlere yakınlığının olduğu ve bu sebeple girişimcilik dersinden daha fazla beklentilerinin olduğu kabul edilebilir. Ders seçme sisteminde ise 2001 ve 4000 TL gelire sahip olanların gelir durumu göz önüne alındığında girişimcilik dersini sosyal ve ekonomik nedenlerden ziyade zorunlu sebeplerden dolayı tercih etmeleri söz konusudur. Bu sebepten dolayı da farklılığa neden olan gelir grubu olmuştur.

Öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinin gelire göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde herhangi bir farklılığın olmadığı gözlemlenmiştir. Buna göre tüm gelir grupları için girişimcilik dersinin aynı amaca hizmet ettiği söylenebilir.

Dersi veren öğretim elemanının unvanına göre girişimcilik dersini seçme nedenlerinin farklılık gösterdiği ve bu farklılığın **“Ders ile İlgili Nedenler, Öğretim Elemanı ile İlgili Nedenler, Çevre Etkisi ile İlgili Nedenler ve Diğer Nedenler”** faktörlerinde olduğu görülmüştür. Sonuca göre ders ile ilgili nedenlere ait farklılığın sebebinin Prof. Dr. değişkeninden, çevre etkisine ait farklılığın sebebinin Prof. Dr. ve Doç. Dr. değişkenlerinden ve diğer nedenlere ait farklılığın sebebinin ise Prof. Dr. ve Arş. Gör. değişkenlerinden kaynaklandığı görülmüştür. Sonuca göre öğrenciler üzerinde unvan olgusunu oldukça önemli olduğu ve bu unvanlara sahip öğretim elemanlarının bilgilerine ve aktarımlarına daha fazla önem verdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin girişimcilik dersinden beklentilerinden **“Kişisel Gelişim İle İlgili Beklentiler ve Öğretim Elemanından Beklentiler”** faktörlerinin dersi veren öğretim elemanına göre farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Kişisel gelişim ile ilgili beklentiler faktöründe Prof. Dr. unvanı değişkeninin öğretim elemanından beklentiler faktörü için de Prof. Dr. unvanı ile Araştırma Görevlisi unvanı değişkeninden kaynaklandığı sonucuna varılmıştır. Ders seçme nedeninde elde edilen sonuçtan dolayı benzer sonucun girişimcilik dersinden beklentiler boyutu içinde çıkması kaçınılmaz bir sonuç olmuş ve bu iki boyut için de öğretim elemanının unvanının öğrenci açısından önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

8. Sonuç ve Öneriler

İşsizlik ve yoksulluğu engellemede önemli bir faktör olarak görülen girişimcilik, küresel ekonomide değişen dengeler, piyasa kalitesinin yükseltilmesi, diğer ülkelerin hegemonyasına girmemek son olarak da refah düzeyinin maksimuma çıkarılması noktasında temel güç kaynağıdır (Marangoz vd. 2014: 78).

Kaynakların kıt olması, teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerle beraber insan ihtiyaçlarının değişim göstermesi istihdam ihtiyacında da değişimi beraberinde getirmiştir. Meydana gelen bu değişimler girişimsel faaliyetleri zorunlu hale getirmekle beraber bu denli önem arz eden bu faaliyetler için eğitim konusunu da oldukça önemli bir konu haline gelmiştir (Tanrıverdi vd., 2016: 6).

Girişimcilik konusu son dönemlerde gerek iş dünyasının gerek akademik araştırmaların gerekse devlet politikalarının odağında olan bir kavramdır. Bireylerin girişimcilik davranışına yönelmelerinde girişimcilik niyeti temel oluşturmaktadır; girişimcilik niyetinin oluşmasında ise birçok faktör etkili olmaktadır. Bu faktörlerden biri de üniversitelerin öğrencilerine sağladıkları ve öğrencileri girişimcilik davranışına yönlendiren üniversite ortamı ve eğitim programlarıdır. Her ne kadar Türkiye’de girişimcilik konusu eğitim programlarında hak ettiği yaygınlığı henüz kazanamamış olsa da girişimciliğe yönelik giderek artan bir düzeyde gerek ders gerekse etkinlikler bağlamında bir eğilim söz konusudur. Bu nedenle, üniversitelerin verdikleri girişimcilik eğitimi ve sundukları ortam bağlamında öğrencilerin girişimcilik eğiliminin araştırılması önemlidir.

Girişimcilik faaliyeti öğrenciler için bir kariyer alternatifi sunmaktadır. Bu noktada öğrencileri girişimcilik konusunda bilgilendirilmesi ve eğitilmesi için üniversitelere de önemli görevler düşmektedir.

Üniversitelerde eğitim verilen diğer bölümler de dikkate alındığında özellikle teknik bölümler için girişimcilik konusunda yeterliliklerinin artırılması ve girişimciliğe teşvik edilmesi toplumsal, sosyal ve ekonomik anlamda bireylere katkı sağlayacaktır. Bu sebeple girişimcilik eğitimi oldukça önemli bir araçtır. Buna göre araştırma bulgularına göre aşağıdaki öneriler getirilebilir;

- Girişimcilik ders içeriklerinin akademik içerikle beraber pratik ile de desteklenerek belirlenmesi gerekmektedir.
- Dersi veren öğretim elemanının girişimcilik konusunda yetkinliği öğrenci tarafından önemsenmesinden dolayı öğretim elemanı ile beraber insanların da derse dâhil edilmesi gerekmektedir.
- Girişimcilik derslerinin örnek olaylar ile desteklenmesi ile öğrencilerin bakış açısının genişlemesi sağlanmalıdır.
- Girişimcilik dersinin bilinçli tercih edildiği kabul edilirse haftalık işlenen konunun pekiştirilmesi ve özümsemesi için uygulamalı ödevlerle konu desteklenmelidir.
- Girişimcilik eğitimi verilirken girişimcilere devlet ve özel sektör tarafından sağlanan desteklerin öğretilmesi amacı ile gerekli görüşmeler yapılarak kurumların yönlendirdiği bireyler tarafından anlatılması sağlanmalı ve öğrenciler girişimciliğe yönlendirilmelidir.
- Öğrencilere verilen akademik danışmanlık daha titiz yapılmalı ve öğrenci bilinci geliştirilerek, öğrencilerin daha bilinçli ders seçmesi sağlanmalıdır.

Yapılan çalışma yalnızca İİBF öğrencilerini dikkate alması ve Covid-19 salgını nedeni ile sınırlı sayıda öğrenciye ulaşılması çalışma için bir kısıtlılık oluşturmuştur. Bu sebeple bu konuda yapılacak sonraki çalışmaların teknik bölümler başta olmak üzere diğer fakültelerden ve daha fazla üniversiteden öğrencilerin girişimcilik dersini seçme nedenlerini ve dersten beklentileri de incelenebilir.

Kaynakça

- Akpan, E.U. (1986). Factor saffecting students' choice of science subjects in Nigerian secondary schools. *Research in Science & Technological Education*, 4(1), 99-109.
- Aksoy, B., Koçancı, M. ve Namal, M. K. (2019). Girişimcilik motivasyonu: uygulamalı girişimcilik eğitimi katılımcıları örneği. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(1), 109-129.
- Alauddin, M., Ashman, A., Nghiem, S. ve Lovell, K. (2017). *What determines students' expectations and preferences in university teaching and learning? An instrumental variable approach*. 56, 18-27.
- Alauddin, M. ve Tisdell, C.A. (2000). *Changing academic environment and teaching of economics at theuniversity-level: some critical issues analysed with the help of microeconomics*. <https://doi.org/10.1111/j.1759-3441.2000.tb00947.x>
- Alpar, R. (2016). *Spor, sağlık ve eğitim bilimlerinde uygulamalı istatistik ve geçerlilik- güvenilirlik*. Güncellenmiş 4. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamaları*. Sakarya yayıncılık, Sakarya.
- Arslandaş, C.C. (2001). Girişimcilikte yaratıcılık ve yenilik. *İ.Ü. İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, 12(38), 17-23.
- Aslan, A. (2021). Girişimcilik eğitimi uygulamalarının fen bilgisi öğretmen adayları üzerindeki etkileri. *Fen Matematik Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-15.
- Avrupa Girişimcilik Eğitimi Geliştirme Ağı Danışma Kurulu Toplantısı Çalıştay Sonuç Raporu, (2018), Ankara.
Http://Gencbasari.Org/Tr/Component/Attachments/?Task=Download&İd=708:Ee-Hub_Tr_Raport, E.T:18.05.2019.
- Aydın, E. (2020). *Girişimcilik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin, girişimci kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki: batı Karadeniz bölge üniversite öğrencilerine yönelik bir uygulama* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Karabük.
- Balaban, Ö. ve Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), S.133–147.
- Baştürk, S., ve Taştepe, M. (2013). Evren ve örneklem. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Vize Yayıncılık*, 129-159.
- Baysal, H. ve Özkul A. S. (2009). Türkiye’de girişimcilik eğitiminde ilköğretimin rolü ders kitapları üzerinde bir araştırma. *Uluslararası Davraz Kongresi*.
- Berk, E. (2009). Girişimcilik dersinin etkililiğinin değerlendirilmesi. *Earged*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- Bozkurt, Ç. Ö. (2011). *Dünyada ve Türkiye’de girişimcilik eğitimi: başarılı girişimciler ve öğretim üyelerinden öneriler*. Detay Yayıncılık: Ankara.
- Bozkurt, Ö.Ç. ve Alpar, A.M. (2013). Girişimcilerde bulunması gereken özellikler ile girişimcilik eğitimi: girişimci ve öğrenci görüşleri. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1), 7-28.
- Bozkurt, Ö., Aslan, Z. ve Göral, M. (2011). Yükseköğretimde verilen girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimcilik eğilimine etkisi: teknik program ve sosyal program karşılaştırmalı bir araştırma. *Uluslararası Yüksek Öğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar*, 822-833.
- Brockhaus, R.H. (1982). The psychology of the entrepreneur. *Encyclopedia of Entrepreneurship*, 39-57.
- Büyükyılmaz, O., Karakaya, A. ve Yıldırım, C. (2016). Girişimcilik eğitimi alan bireylerin demografik özellikleri açısından girişimcilik eğilimleri arasındaki farklar. *Journal of Entrepreneurship & Development/Girisimcilik ve Kalkinma Dergisi*, 10(2), 105-125.
- Candy, J., Rodrigo, P. ve Turnbull, S. (2018). Exploring doctoral students' expectations of work-based skills training. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*.

- Çolakoğlu, H. ve Çolakoğlu, T. (2016). Üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ile öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli ilişkisi üzerine bir saha araştırması. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17(37 Girişimcilik Özel Sayısı), 70-84.
- Dağlar, H. (2020). Girişimcilik eğitimi alan üniversite mezunlarının girişimcilik eğilimi üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 11(3), 816-830.
- Dağlı, A.G. ve Gürpınar, K. (2019). KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik özellikleri ve kariyer planları arasındaki ilişki: AKÜ örneği. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(4),2661-2679.
- Doğaner, M. ve Altunoğlu, A. E. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 103-110.
- Durak, İ. (2020). Girişimcilik eğilimi, eğitimi ve niyeti arasındaki ilişkinin parametrik tekniklerle analizi: Düzce Üniversitesi örneği. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 217-232.
- Dündar, S. ve Ağca, V. (2007). Afyon Kocatepe Üniversitesi lisans öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin incelenmesine ilişkin ampirik bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 121-142.
- Efeoğlu, İ.E., Pekkan, N.Ü., Ciritci, S. ve Çanşalı, T. (2016). Girişimcilik eğitiminde yeni metodlar: girişimcilik oyunu örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(8), 17-26.
- Em, G., Yöndem, S. ve Ece, A. S. (2018). Üniversitelerdeki seçmeli müzik dersine ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri: Abant İzzet Baysal Üniversitesi örneği. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (65), 381-394.
- Erdem, A. R. ve Genç, G. (2014). Ortaokul beşinci sınıfta seçmeli matematik uygulamaları dersini seçen öğrencilerin derse ilişkin görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 9-26.
- Etemad, H. (2004). International entrepreneurship as a dynamic adaptive system: towards a grounded theory. *Journal of International Entrepreneurship*, 2(1), 5-59.
- Eyüboğlu, D. (2007), *Girişimcilik Eğitimi*. Ankara: MPM yayınları.
- Fidan, Y., Çetin, S. ve Yurdasever, E. (2021). İşletme lisans öğrencilerinde girişimcilik düşüncesinin değişimi 2005 ve 2020 karşılaştırması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırması Dergisi*,10(1), 506-536.
- Girginer, N. ve Uçkun, N. (2004). İşletmecilik eğitimi alan lisans öğrencilerinin girişimciliğe bakış açıları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF işletme bölümü öğrencilerine yönelik bir uygulama. III. *Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 783-795.
- Güreşçi, E. (2014). Girişimcilik eğilimi üzerine bir araştırma: İspir Hamza Polat MYO örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9(1), 23-38.
- Gürol, Y. ve Atsan, N. (2006). Üniversite öğrencilerinin girişimci özellikleri: Türkiye'de girişimcilik eğitim ve öğretimine ilişkin bazı bilgiler. *Eğitim ve Öğretim*, 48 (1), 25-38.
- Halaç, D. S. ve Bulut, Ç. (2012). Entrepreneurial education at universities: a conceptual framework. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 7(1), 11-22.
- Haşit, G., Çiftçip, N., Gönüllüoğluc, S., Arıd, M. ve Turan, M. (2020). KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimlerinin analiz edilmesi: Bilecik örneği. *Sakarya İktisat Dergisi*, 9(4),333-355.
- He, H. (2017). Analysis of thereasons of public highscool students in United states choosing chinese as a foreign language–thecase of nevada. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (Jet)*, 12(6), 140-148.
- Hıdıroğlu, D. (2020). Girişimcilik eğitimlerinin girişimcilik motivasyonuna katkısı: üç boyutta tek yönlü varyans analizi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 3209-3224.
- Hisrich, D.R. ve Peters, P.M., (1998). Entrepreneurship. Mc.Graw-HillIrwin, Usa.
- İbicioğlu, H., Taş, S. ve Özmen, H. İ. (2010). Üniversite eğitiminin girişimcilik düşüncesinin değişimine etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir uygulama. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1), 5-74.

- İpçioğlu, İ. ve Taşer, A. (2009). İşletme bölümlerinde verilen eğitimin girişimci adayı öğrenciler üzerindeki etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10), 13-25.
- İşcan, Ö. F. ve Kaygın, E. (2011). Potansiyel girişimciler olarak üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 275-286.
- Jones, C. ve English, J. (2004). A Contemporary approach to entrepreneurship education. *Education and Training*, 46 (8/9), 416-423.
- Kalyoncuoğlu, S., Aydınhan, B. ve Göksel, A. (2017). The effect of entrepreneurship education on entrepreneurial intention: an experimental study on undergraduate business students. *Journal of Management Research*, 9(3), 72-91.
- Karadeniz, Y. ve Özkan, Ç. (2020). Dünya ve Türkiye üniversitelerinde girişimcilik bölümlerinin artan önemi: lisans ve lisansüstü eğitim düzeyinde bir araştırma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 872-885.
- Kathuria, V. (2000). Productivity spillovers from technology transfer to Indian manufacturing firms. *Journal of International Development*, Vol.12, Pp. 343-369.
- Kaymakçı, K., Keskin, E ve Ev Çimen, E. (2018). Ortaokul matematik öğretmenlerinin ve ilköğretim matematik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin lisans dersleri üzerine görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 3(1), 23-41.
- Kerse, G., Babadağ, M. ve Kerse, Y. (2017). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik niyetine etkisi: girişimsel öz-yetkinliğin aracı rolü. *Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences*, 29(4), 633-656.
- Kets De Vries, M.F.R. (1977). The entrepreneurial personality: A person at the crossroads. *Journal of Management Studies*, 14(1), 34-57.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(2), 209-226.
- Korkmaz, S. (2000). Girişimcilik ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma, *Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 18 (1), 163-180.
- Korukçu, A. (2012), İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin seçmeli ders tercihlerini etkileyen faktörler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 10(23), 157-181.
- Kurnaz, M. A. ve Alev, N. (2009). İlköğretim ve ortaöğretim lisansüstü öğrencilerinin ders seçimi yaklaşımları ve ilgili sorunları. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 6(3), 38-52.
- Macko, A. ve Tyszka, T. (2009). Entrepreneurship and risk taking. *Applied Psychology*, 58(3), 469-487.
- Marangoz, M. (2018). *Girişimcilik*, Beta Yayınları, 5. Baskı, İstanbul.
- Marangoz, M., Kaya, F. ve Bakan, H. (2014). Eğitim alanı girişimcilik niyetini nasıl etkilemektedir? Üniversite öğrencilerine yönelik bir inceleme. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 75-96.
- Maya, İ. ve Yılmaz, A. (2018). Karşılaştırmalı eğitim bağlamında bazı AB ülkeleri ile Türkiye'nin girişimcilik eğitimi uygulamaları. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(1), 25-41.
- McClelland, D.C. (1961). *The achieving society*. New York: Collier-Macmillan.
- Mutlu, S. (2014). KOSGEB'in uygulamalı girişimcilik sertifikası eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin girişimcilik potansiyelleri ve eğilimleri. *Journal of Entrepreneurship & Development/Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9(1), 1-22.
- Osmanoğlu, A. E. ve Yaşa, R. (2018). Lise öğrencilerinin okul ortamından beklentileri. *Electronic Turkish Studies*, 13(19).
- Ovla, D.H., Türkegün, M., Özdemir, A. A., Özcömert, B.V. ve Taşdelen, B. (2017). Parametrik olmayan yöntemlerin yanlış kullanımı ve doğurabileceği sonuçlar: simülasyon çalışması. *Cukurova Medical Journal*, 42(2), 241-248.

- Öreñ, D., Kara, C. Ö. D. ve Suat, U. (2020). Türkiye’de uygulamalı girişimcilik eğitimlerinin istihdam kapasitesinin artırılmasındaki rolü. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (11), 411-447.
- Örücü, E., Kılıç, R. ve Yılmaz, Ö. (2007). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinde ailesel faktörlerin etkisi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2), 27-47.
- Özçakır Sümen, Ö. ve Kesten, A. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretim elemanlarından beklentileri ve beklentilerinin karşılanma düzeyine ilişkin görüşleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(1), 183-199.
- Özdemir, Ş. (2019). Memurluğa odaklanmış üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğitimi hakkındaki görüşlerine yönelik nitel bir araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 21(37), 101-114.
- Patır, S. ve Karahan, M. (2010). Girişimcilik eğitimi ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik profillerinin belirlenmesine yönelik bir alan araştırması. *Business and Economics Search Journal*, 1(2), 27-44.
- Peterman, N. E. ve Kennedy, J. (2003). Enterprise education: influencing students’ perceptions of entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28(2), 129-144.
- Ronstadt, R. (1987). The educated entrepreneurs: a new era of entrepreneurial education is beginning. *American Journal of Small Business*, 11(4), 37-54.
- Roscoe, R. D., Wilson, J., Johnson, A. C. ve Mayra, C. R. (2017). Presentation, expectations, and experience: sources of student perceptions of automated writing evaluation. *Computers In Human Behavior*, 70, 207-221.
- Rotter, J.B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 609.
- Sezer, C. (2013). Girişimcilik kariyerine yönelim nedenleri ve girişimcilik dersinin etkisi üzerine bir içerik analizi: KTMÜ örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(4), 63-86.
- Sönmez, A. ve Toksoy, A. (2014). Türkiye’de girişimcilik ve Türk girişimci profili üzerine bir analiz. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2), 41-58.
- Stocking, V. B. ve Goldstein, D. (1992). Course selection and performance of very high ability students: is there a gender gap?. *Roeper Review*, 15(1), 48-51.
- Şahin, M. (2011). Girişimcilik bağlamında eğitimin sivilleşmesi ve girişimcilik örneği olarak STK’lar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (30), 121-132.
- Tağraf, H. ve Halis, M. (2008). Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitiminin Girişimsel Öz Yetkinlik Algısı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 91-111.
- Tan, F. Z. (2015). KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimi adayları üzerine Kastamonu ilinde bir araştırma. *Business & Management Studies: an International Journal*, 3(3), 382-417.
- Tanrıverdi, H., Bayram, G. N. & Alkan, M. (2016). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisinin incelenmesi. *Journal of Entrepreneurship & Development / Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11(1), 1-29.
- Tezcan, H. ve Gümüş, Y. (2008). Üniversite öğrencilerinin seçmeli ders tercihlerine etki eden faktörlerin araştırılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 1-18.
- Timmons, J.A. (1994). *New venture creation: entrepreneurship for the 21. century*. (4th Ed.), Burr Ridge, IL: Irwin Press.
- Ulukan, C. (2001). *Aile işletmelerinde büyüme süreci* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Uygun, M., ve Güner, E. (2016). Girişimcilik eğiliminin gelişiminde girişimcilik eğitiminin rolü. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(5), 37-57.
- Woolnough, B. E. (1994). Why students choose physics, or reject it. *Physics Education*, 29(6), 368.
- Yelkikalan, N., Akatay, A., Yıldırım, H. M., Karadeniz, Y., Köse, C., Koncagül, Ö. ve Özer, E. (2010). Dünya ve Türkiye üniversitelerinde girişimcilik eğitimi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (2), 51-59.

- Yıldırım, S. ve Güvenç, D. (2020). Girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin girişimci kavramına ilişkin metaforik algıları. *Sakarya İktisat Dergisi*, 9(1), 70-87.
- Yılmaz, A. S. (2014). Bir sosyal değişim ajanı olarak girişimcilik eğitimi. *Journal of World of Turks*, 6(1): 297-310.
- Yılmaz, B. S. ve Günel, Ö. D. (2011). Üniversite eğitimi ve girişimcilik: bireyleri girişimciliğe yönlendiren etkenler üzerine bir araştırma. *Akademik Bakış Dergisi*, 26, 1-20.
- Yurtseven, R. (2020). İlkokulda girişimcilik eğitimi: amaç, içerik ve öğretim süreci. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 3(2), 135-153.
- Zeithaml, C.P. ve Rice, G.H. (1987). Entrepreneurship/Small Business education in American Universities. *Journal of Small Business Management*, 25(1), 44-50.